

วิจัยไม่ยาก ถ้ารู้จัก R2R

เปลี่ยนงานประจำให้มันส์...และมีคุณค่า

ดร.นภาพรชน โตสติ ดร.สุรรัตน์ วงษ์ชื่น นายวศรุต ตัญศักดิ์

การมองงานเป็นภาระมากกว่าเป็น
โอกาสของการเรียนรู้ เป็นการ
ตัดตอนการพัฒนาตนเอง

การเปลี่ยนแปลงตนเองให้เป็นผู้ที่
เข้าใจผู้อื่น เข้าใจวิธีคิดและมุมมอง
ของคนอื่น ก่อนจะเรียกร้องให้คนอื่น
เข้าใจ

Convey 1989 กรมส่งเสริมการเกษตร

วิจัย คือ..." ในความคิดของตัวเอง 1 ประโยค"

ความจริงของงาน ส่งเสริมการเกษตร

- 1 งานซ้ำซาก
ทำทุกปีแบบเดิมๆ
- 2 เกษตรกรไม่เปลี่ยนแปลง
พฤติกรรม
- 3 รู้สึกว่างานไม่มีคุณค่า
ขาดแรงจูงใจ
- 4 แก้ปัญหาไปตาม
ประสบการณ์

งานวิจัย

- ✓ งานประจำกลายเป็นผลงานวิชาการ
- ✓ แก้ปัญหาได้จริง
- ✓ เห็นผลชัด สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ
- ✓ มีความภาคภูมิใจในงาน
- ✓ ก้าวหน้าในสายงาน

- งานประจำ = แหล่งข้อมูลวิจัยที่ดีที่สุด
- ปัญหาในพื้นที่ = จุดเริ่มต้นของงานวิจัย
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริม = นักวิจัยภาคสนามตัวจริง

งานวิจัย

การศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริงในปัญหาที่สงสัยหรือความรู้ใหม่ ๆ โดยใช้กระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ที่เชื่อถือได้ หรือกระบวนการ ซึ่งเป็นที่ยอมรับในศาสตร์นั้นๆ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช,2557

R2R = Research to Routine

การสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนาระบบงานประจำด้วยการวิจัย ผ่านการใช้ข้อมูลประสบการณ์ จากการทำงานประจำเพื่อพัฒนางานประจำ R2R เป็นแนวคิดที่ส่งเสริมให้งานประจำให้กลายเป็นการ สร้างความรู้ด้วยการทำวิจัย เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีคุณค่าผ่านการพัฒนาความคิดการวิจัย ซึ่งส่งผลให้บุคลากรมีความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของการ พัฒนางานประจำในความรับผิดชอบของตนหรือเสนอแนะแนวทางพัฒนางานอื่น

งานประจำทุก
อย่างมีโอกาส
พัฒนา

- ไม่มีงานไหนที่สมบูรณ์แบบ 100%
- ปัญหาเล็กๆ ที่เจอทุกวัน = โจทย์วิจัย

วิจัยไม่ต้อง
ซับซ้อน แต่
ต้องใช้ได้จริง

- ไม่จำเป็นต้องมีงบประมาณมหาศาล
- เริ่มจากทรัพยากรที่มี
- ตอบโจทย์ปัญหาจริงในพื้นที่

คุณคือผู้
เชี่ยวชาญใน
งานของคุณ

- คุณรู้จักพื้นที่และเกษตรกรดีที่สุด
- คุณเห็นปัญหาก่อนใคร
- คุณมีความเชื่อมโยงกับชุมชน

การวิจัย
สร้างคุณค่า
ทั้งต่อตัวเอง
และองค์กร

- พัฒนาตัวเอง สร้างผลงาน
- แก้ปัญหา สร้างนวัตกรรม
- ยกระดับวิชาชีพ

R2R

R2R

R2R

เป็นส่วนหนึ่งของการ
ทำงานที่สัมผัสกับชีวิต
ผู้คน

การสร้างคุณค่า/ความหมาย
ให้งานประจำ

ความเข้าใจชีวิตและ
มีความละเอียดอ่อนต่อ
ความเป็นมนุษย์มากขึ้น

การนำไปสู่การเข้าถึงผู้อื่น
อย่างลึกซึ้ง

เกิดเป็นความรู้ใหม่และ
มีความสุขได้จากการ
ทำงาน

การสร้างความรู้ให้กับ
ผู้ปฏิบัติงาน

R2R

REFLECT
(ไตร่ตรอง)
มองงานประจำ
พบปัญหา

RESEARCH
(ค้นคว้า)
ศึกษาข้อมูล
หาสาเหตุ

REDESIGN
(ออกแบบใหม่)
วางแผนแก้ปัญหา
สร้างนวัตกรรม

ROUTINE
(ลงมือทำ)
นำไปปฏิบัติในงาน
จริง

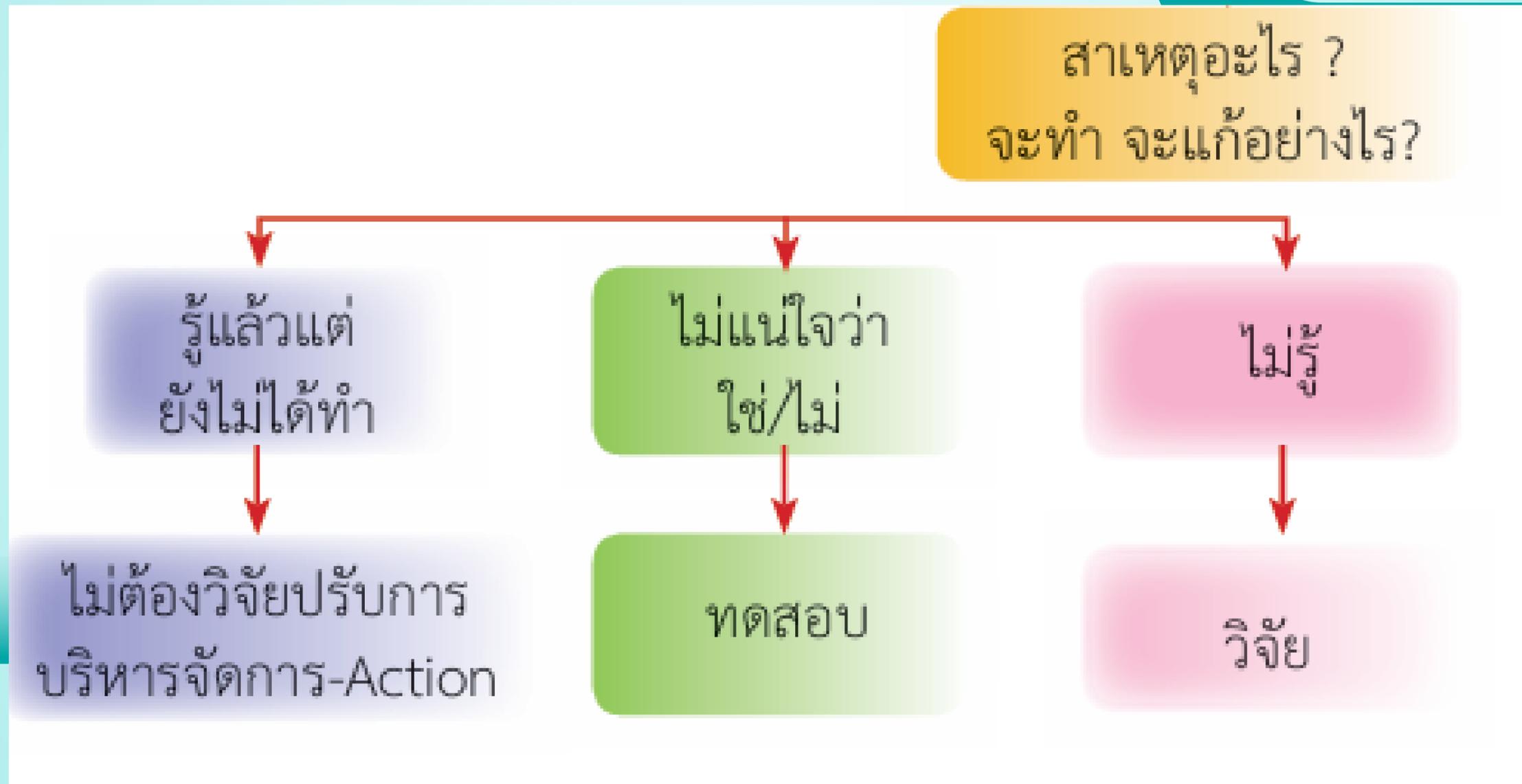

REVIEW
(ประเมินผล)
ดูผลลัพธ์
วิเคราะห์ข้อมูล

REFINE
(ปรับปรุง)
พัฒนาต่อยอด
เผยแพร่

ตามหาโจทย์

เครื่องมือวิเคราะห์ปัญหา

เครื่องมือ	ประโยชน์
การระดมสมอง (Brainstorming)	ใช้เพื่อระดมความคิดในการค้นหาปัญหา
แผนภูมิแกนต์ (Gantt Chart)	ค้นหาปัญหาทำได้ง่ายขึ้นว่าเกิดจากขั้นตอนใด
การวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis)	วิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กร เพื่อนำจุดอ่อนมาพัฒนาโจทย์วิจัย
แผนผังต้นไม้ (Tree Diagram)	เพื่อค้นหาสาเหตุรากเหง้าของปัญหา และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหานั้น
แผนผังสาเหตุและผลหรือผังก้างปลา (Cause and Effect Diagram)	แสดงความสัมพันธ์ของปัญหากับสาเหตุ

แผนภูมิ แกนต์ (Gantt Chart)

แผนภูมิ แกนต์ (Gantt Chart)

เมื่อไหร่จะใช้แผนภูมิแกนต์

1. เมื่อต้องการวางแผนกิจกรรมที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และแต่ละกิจกรรมมีรายละเอียดที่ซับซ้อน เช่น การดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย การวางแผนการผลิต เป็นต้น
2. เมื่อต้องการเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการดำเนินงาน (Actual Time) กับเวลาที่กำหนดไว้ตามแผนงาน (Planning Time)
3. เมื่อต้องการทราบการดำเนินงานของแผนกหรือกลุ่มงานหนึ่งๆ ว่ามีกิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องทำในช่วงเวลาเดียวกัน
4. เมื่อต้องการจัดลำดับขั้นตอนการทำงาน ซึ่งช่วยให้การค้นหาปัญหาทำได้ง่ายขึ้นว่าเกิดจากขั้นตอนใด

(SWOT Analysis)

วิเคราะห์ SWOT Analysis

ปัจจัยภายใน

- วิเคราะห์ทรัพยากรการบริหาร/กลไกกระบวนการทำงานและผลลัพธ์

จุดแข็ง

- ภาวะที่องค์กรมีสมรรถนะและความได้เปรียบที่มีผลต่อการแข่งขัน ไปสู่ชัยชนะ

จุดอ่อน

- ภาวะที่ด้อยกว่าที่ไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เป็นปัจจัยที่ต้องแก้ไขหรือตัดทิ้งไปขององค์กร

ปัจจัยภายนอก

- ความคุมไม่ได้ หรือไม่ได้ควบคุม

โอกาส

- ภาวะแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการทำงานขององค์กรให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้

อุปสรรค

- ภาวะแวดล้อมภายนอกที่ขัดขวางการทำงานขององค์กรไปสู่ความสำเร็จและอาจก่อให้เกิดความล้มเหลวได้

(SWOT Analysis)

เมื่อไรถึงจะใช้การวิเคราะห์ SWOT

1. กำหนดวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างผู้มีหน้าที่ต่างๆ กัน ในองค์กรหรือหน่วยงาน
เมื่อไรถึงจะใช้การวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งโอกาสอุปสรรค
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์องค์กรหรือหน่วยงานเพื่อกำหนดกลยุทธ์ โดยมีการทบทวนทิศทางของนโยบาย บทบาทและภารกิจที่ชัดเจนของแต่ละหน้าที่ วางแผน/ระบุแนวทางการดำเนินงานร่วมกันระหว่างผู้มีหน้าที่ต่างๆ
3. กำหนดเครื่องมือในกระบวนการพัฒนาศักยภาพและค้นหาตนเอง
เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมและกระบวนการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กรหรือหน่วยงาน
เพื่อการค้นหาศักยภาพตนเองซึ่งเป็นประโยชน์ในการทำงานจากสภาพแวดล้อมภายใน
คือ จุดแข็งและโอกาส ขณะเดียวกันก็วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก คือ โอกาสและ
อุปสรรค ด้วยการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งและจุดแข็งและจุดอ่อนร่วมกันอย่างซื่อสัตย์และเปิดเผย
เพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

แผนผัง ต้นไม้ Tree Diagram

แผนผัง ต้นไม้ Tree Diagram

เมื่อไหร่จะใช้แผนผังต้นไม้

1. เมื่อต้องการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา
(ใช้แผนผังต้นไม้แบบ Why-Why)
2. เมื่อต้องการหาแนวทางแก้ไขปัญหา (ใช้แผนผังต้นไม้แบบ How-How)
3. เมื่อต้องการให้สมาชิกกลุ่มมีมติที่มีความสอดคล้องกัน
4. เมื่อต้องการแสดงความสัมพันธ์ของปัญหากับสาเหตุ หรือเป้าหมาย
กับมาตรการการแก้ไขในรูปแบบของแผนผัง ซึ่งทำให้ง่ายต่อความเข้าใจ

แผนผัง
กึ่งปลา
แผนผังสาเหตุ
และผล
(Cause and
Effect
Diagram)

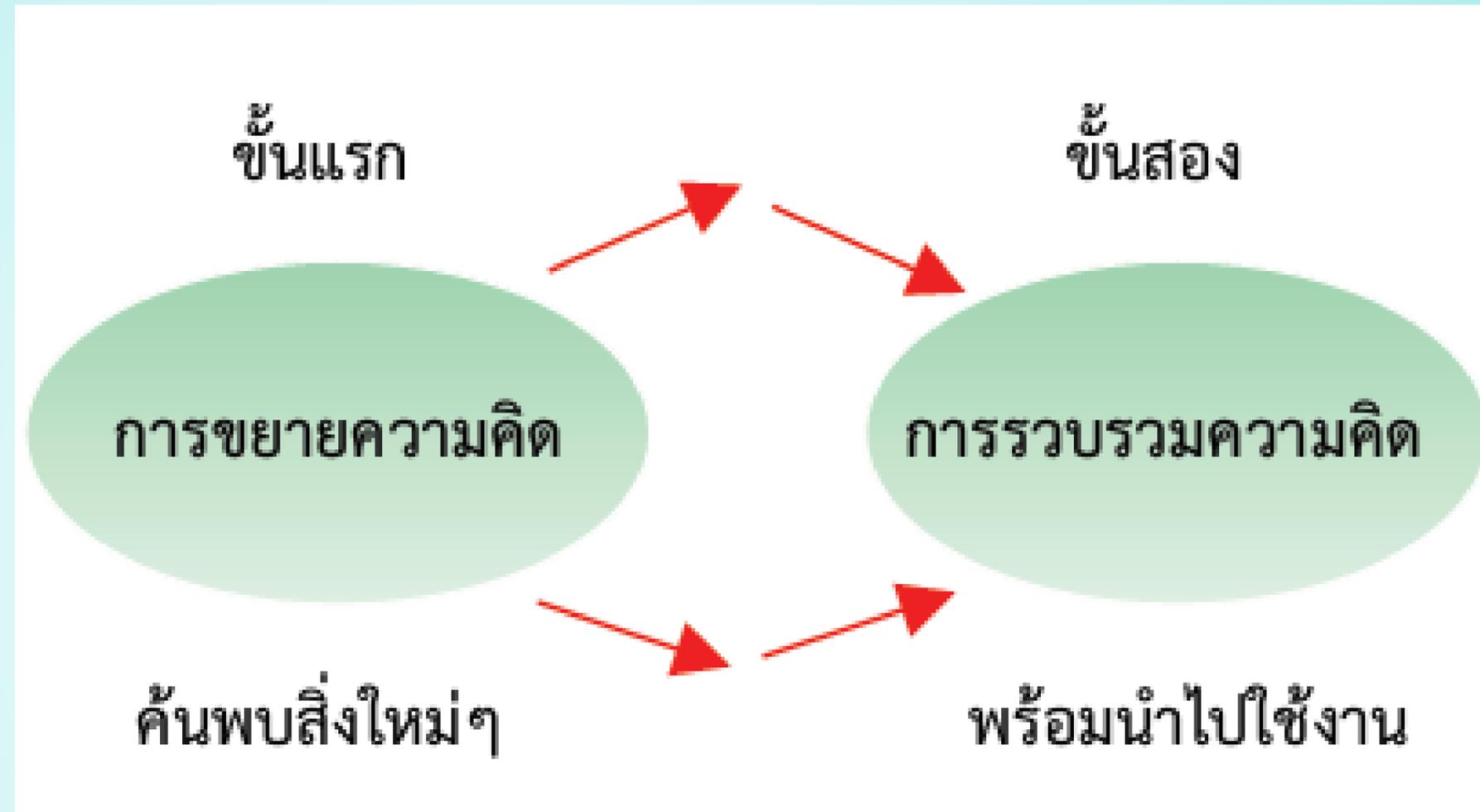

แผนผัง กังปลา แผนผังสาเหตุ และผล (Cause and Effect Diagram)

เมื่อไรจะใช้แผนผังสาเหตุและผล

1. เมื่อต้องการหาสาเหตุ (ปัจจัย) ที่ก่อให้เกิดปัญหา
2. เมื่อต้องการทำการศึกษา ทำความเข้าใจ หรือทำความรู้จักกับกระบวนการอื่น ๆ การทำผังกังปลาจะช่วยให้สามารถรู้กระบวนการของงานแผนกอื่นได้ง่ายขึ้น
3. เมื่อต้องการใช้เป็นแนวทางในการระดมสมอง เพื่อช่วยให้เข้าใจในปัญหา/สาเหตุที่แสดง

การระดมสมอง (Brainstorming)

การระดมสมอง (Brainstorming)

เมื่อไรจะใช้การระดมสมอง

1. เมื่อต้องการได้ความคิดเห็นจากคนหมู่มากที่มีส่วนได้ส่วนเสียร่วมกัน เพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน
2. เมื่อต้องการค้นหา และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งหัวข้อปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา หรือการหาแนวทางแก้ไขปัญหา

ใบงาน

หัวข้อที่ 1 ปัจจุบันงานของท่านที่กำลังทำอยู่คืออะไร

ระบุ ลักษณะงานประจำหรือภารกิจหลักที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน อาจเป็นงานด้านส่งเสริมการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การฝึกอบรมเกษตรกร การพัฒนากลุ่มเกษตรกร หรือการสนับสนุนกิจกรรมทางการเกษตรในพื้นที่

ใบงาน

ข้อที่ 2 จากงานที่ทำอยู่นั้น มีปัญหาอะไรบ้าง

สะท้อนปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในการทำงาน ซึ่งอาจเกิดจากหลายปัจจัย เช่น เกษตรกรไม่เข้าใจเทคโนโลยี เกษตรกรไม่นำความรู้ไปปฏิบัติ ข้อจำกัดด้านทรัพยากร หรือวิธีการถ่ายทอดความรู้ยังไม่เหมาะสมให้เขียน ปัญหาที่พบจริงในพื้นที่ อย่างน้อย 2-3 ประเด็น

ใบงาน

ข้อที่ 3 จากข้อที่ 2 มีปัญหาใดบ้างที่ท่านคิดว่าสามารถแก้ไขได้ด้วยตนเอง

พิจารณาปัญหาที่อยู่ในขอบเขตที่ท่านเองสามารถปรับปรุงหรือทดลองแก้ไขได้ เช่น วิธีการถ่ายทอดความรู้ วิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริม หรือการทดลองวิธีการใหม่ในการทำงาน

เน้นปัญหาที่

- สามารถทดลองแก้ไขได้
- อยู่ในความรับผิดชอบของตนเอง
- สามารถเก็บข้อมูลได้

ใบงาน

ข้อที่ 4 จากข้อที่ 3 ปัญหาใดที่ท่านคิดว่าสามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้แก้ไขได้

เลือก 1 ปัญหาที่สำคัญ และคิดว่าหากใช้ กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ เช่น การเก็บข้อมูล การทดลองเปรียบเทียบ หรือการวิเคราะห์ผล จะช่วยให้ได้คำตอบที่ชัดเจนและสามารถนำไปพัฒนางานได้
ปัญหานี้จะเป็น จุดเริ่มต้นของห้วงวิจัย R2R

เทคนิคการเขียนชื่อ

เริ่มต้นด้วยคำถาม บอกขอบเขตการวิจัย ชื่อนำให้เห็นภาพ
รวบรวมวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้คำตอบ สั้น ง่าย กระชับ
สละสลวยได้ใจความสมบูรณ์ เด่น น่าสนใจ

▼ **ขอบคุณ** ▼

ใจท้อ ทักมา